

Скінтей Віталій Вікторович,

майстер виробничого навчання

ДНЗ «Жашківський аграрно-технологічний професійний ліцей»

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНІХ ПРОЦЕСАХ

У багатьох галузях нашого життя використання штучного інтелекту (ШІ) останнім часом зробило переворот. Однак, у сфері освіти, штучний інтелект перебуває на початкових стадіях розвитку. Використання ШІ в професійній діяльності педагога відкриває безліч нових можливостей для поліпшення процесу навчання та навчання на основі індивідуальних потреб кожного здобувача освіти [5].

Технології штучного інтелекту розвиваються настільки стрімко, що подеколи за ними складно встигнути. У світі вже існують інтерактивні помічники та адаптивні програми для навчання, які дають змогу за допомогою штучного інтелекту персоналізувати освітній процес і спростити певні технічні завдання.

При вимушеному тотальному переході на віддалене навчання під час пандемії та воєнної агресії Російської федерації проти України стало очевидним, що електронні підручники, ще не роблять освіту цифровою, а формальне перенесення стандартної форми заняття, скажімо в «Zoom» не приносять значних змін [1].

Тому в умовах сьогодення, ефективне навчання вимагає відповідних методик і нової якості цифрового процесу.

Штучний інтелект можна використовувати в освітньому процесі як помічника викладача на додаток до його напрацювань, для створення персоналізованого навчального середовища та забезпечення зворотного зв'язку із здобувачами освіти. У цьому контексті останніми роками зросло використання інструментів штучного інтелекту в освіті [4].

Штучний інтелект може сприйняти значно більше інформації, ніж людина. А, отже, і значно швидше та точніше виконувати завдання. Деякі розробники освітнього програмного забезпечення почали використовувати ці переваги для створення програм, які б підлаштовувалися під особливості кожного здобувача освіти .

Штучний інтелект – це широке поняття. Воно охоплює будь-які технології, які відтворюють людське мислення і такі навички, як-от розуміння складної інформації, самостійне виведення висновків та здатність вести осмислений та зв'язний діалог [6].

На нашу думку, ШІ в освіті в майбутньому посприє каталізатором змін, адже сьогодні він уже є джерелом реальних переваг для всіх учасників освітнього процесу. Однак, його використання також може викликати ряд проблем, які потрібно вирішувати з етичної, соціальної та культурної точок зору [6].

Одним з найважливіших аспектів використання штучного інтелекту в освіті є можливість забезпечити індивідуалізоване навчання. Кожен здобувач освіти має свої потреби, здібності та темп навчання. Штучний інтелект здатен адаптуватися до індивідуальних потреб здобувача освіти, аналізуючи його навчальні досягнення, слабкі місця та інтереси. Це дозволяє створити персоналізовані програми навчання, які допомагають здобувачам освіти краще розуміти та запам'ятовувати матеріал [4].

Штучний інтелект може сприяти підвищенню ефективності навчання шляхом розробки інноваційних інструментів та методів. Він може аналізувати великі обсяги даних, виявляти зв'язки і закономірності у навчальних процесах та надавати цінну інформацію викладачам. Завдяки цьому, викладачі можуть легше виявляти потреби здобувачів освіти, вдосконалювати методику навчання та пристосовувати матеріал до вимог сучасного світу [4].

Крім того, ШІ може функціонувати в онлайн-середовищі, надавати віддалений доступ до знань та навчання, зокрема для тих, хто мешкає в віддалених регіонах або має обмежені можливості. Використання ШІ допомагає

створити глобальну освітню спільноту, де кожна людина може мати рівні можливості навчання [3, с.117].

Використання штучного інтелекту в освіті також дозволяє збагатити навчальний процес за допомогою інтерактивних технологій та віртуальної реальності. Віртуальні лабораторії, симуляції та ігрові елементи можуть стати частиною навчання, що дозволяє здобувачам освіти отримувати практичні навички та розвивати креативне мислення.

ChatGpt – це чат-бот зі штучним інтелектом, прототип якого випустили в листопаді 2022 року. Він може працювати з текстом, програмним кодом, формулами та числами – генерувати все, що йому задають. Тобто це ніби віртуальний помічник, якого ви можете попросити, наприклад, написати промову для випускного, і він це зробить [3,с.120].

У міру того, як дослідження штучного інтелекту продовжують розвиватися, наслідки цих нових технологій для ландшафту освіти є величезними. Практично неможливо уявити майбутнє, де штучний інтелект не буде використовуватися десь у навчанні просто тому, що потенційні переваги надто привабливі, щоб їх ігнорувати [6].

Попри його користь, штучний інтелект має ряд недоліків. Перший недолік чат-бота – він користується контентом з інтернету станом на 2021 рік. І все, що було опубліковано чи оновлено пізніше, йому недоступне.

ChatGPT не фільтрує використані джерела за правдивістю. Іноді він може видавати правдоподібні, але безглузді відповіді. Або подавати дезінформацію як факти [3,с.118].

Чат-бот чутливий до формулювання запитів. Він спершу виконає завдання, але якщо його перефразувати, модель може відповісти, що не знає відповіді. Також, ChatGPT зазвичай намагається вгадати, що має на увазі користувач, замість того, щоб поставити уточнювальні запитання. Тому, він видає впевнені відповіді на неоднозначні запити [6].

На нашу думку, поєднання викладача з штучним інтелектом є майбутнім напрямком у сфері освіти. Використання штучного інтелекту допомагає

створювати індивідуалізовані навчальні програми, підвищувати ефективність навчання, забезпечувати доступ до якісної освіти та збагачувати навчальний процес.

Важливо зазначити, що штучний інтелект не заміняє викладача, але стає його партнером, який допомагає оптимізувати навчальний процес та забезпечує кращі умови для розвитку здобувачів освіти. Майбутнє освіти полягає в поєднанні людського інтелекту з потужними можливостями штучного інтелекту.

Список використаної літератури

1. Бахрушин В. Чого не вистачає у Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/shtuchniy-intelekt-i-osvita-350946.html>
2. Вчитель + штучний інтелект – це майбутнє освіти. URL: <https://intboard.ua/pres-sluzhba/blog/vchytel-shtuchnyy-intelekt-tse-maybutnye-osvity/>
3. Доценко І. О. Актуальні проблеми упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у вищій освіті / І. О. Доценко // Гірничий вісник : науково-технічний збірник / м- во освіти і науки України, ДВНЗ «КНУ». – Кривий Ріг, 2017. – Вип. 102 – с. 117-120.
4. Програма великої трансформації «Освіта 4.0: український світанок». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/12/10/Osvita4.0.ukrayinskyy.svitanok.pdf>
5. Кабінет Міністрів України розпорядження від 2 грудня 2020 р. № 1556-р «Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text>
6. Штучний інтелект. Як він вплине на освіту. URL: <https://nus.org.ua/articles/shtuchnyj-intelekt-yak-vin-vplyne-na-osvitu/>